

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 14/393

Klageadgang: Nei

HØRING VEDR FRAMTIDIG LÅNEOPPTAK

Saksbehandler: Karl-Anton Swensen		Arkiv: SARK 12-15/251
Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
54/14	Formannskapet	04.06.2014
25/14	Kommunestyret	18.06.2014

Bakgrunn:

I forbindelse med fremleggingen av kommunereformen i mai 2014 har kommunal- og moderniseringsdepartementet fremmet forslag til lovendring som har til hensikt å styrke den statlige kontrollen med økonomien til kommunene.

Formålet med forslag til lovendring er å sikre at kommunene ikke gjennomfører uheldige økonomiske disposisjoner og strategiske tilpasninger i forkant av kommunereformen. Forslaget til lovendring går ut på at kommunale vedtak om låneopptak og langsiktige leieavtaler ikke er gyldige før de er godkjent av fylkesmannen. Departementet legger opp til at det skal være en effektiv og ubyråkratisk behandling av søknader om godkjenning av låneopptak og leieavtaler.

Forslag til lovendring vil gjelde fra 2015 – 2017.

Høringsfristen for innspill er satt til 25. juni 2014.

Departementet har lagt opp til at lovendringen blir vedtatt i Stortinget høsten 2014, men at den skal gjelde for vedtak om budsjett for 2015 som blir gjort etter 14. mai 2014.

Vurdering:

For Lurøy kommune vil lovendringen ha begrensede konsekvenser i 2014, da dette gjelder vedtak/låneopptak som relateres til 2015 budsjettet. Begrensningen vil eventuelt kunne være ved inngåelse av langsiktige leieavtaler i 2014.

For perioden 2015-2017 vil lovendringen gi noen begrensninger for kommunen, da vi i vedtakene som omhandler lån og leieavtaler må legge inn forutsetning om fylkesmannens godkjenning. Departementet mener at konsekvensene for kommunene vil være svært avgrenset, men at det må gjøres nytt vedtak i kommunen dersom fylkesmannen ikke godkjenner låneopptaket eller leieavtalen. Kommunen må derfor være nøye med å informere eventuelle kontraktsparter slik at en ikke kommer i en situasjon med kontraktsrettslig tap.

Hovedintensjonen med lovendringen er at kommunene i forkant av kommunesammenslåingen ikke skal kunne gjøre strategiske vurderinger mht. investeringer og låneopptak som deretter veltes over på den nye, større kommunen. Dette kan være bygging/lokalisering som vil snevre inn hvilke inndelingsendringer i kommunesammenslåingen som lokalt blir oppfattet som aktuelle. Dette begrunnes med at de sammenslåtte kommunene etter kommunereformen ikke skal få svekket handlefriheten sin. Det er vesentlig å unngå økt låneopptak i forkant av reformen og å sørge for at nye bygg ikke får en lokalisering som gjør driften av den nye kommunen vanskeligere.

Dersom en forsøker seg på strategiske tilpasninger vil fylkesmannen kunne la være å godkjenne, helt eller delvis, at kommunen tar opp lån eller inngår langsiktig leieavtale, selv om formålet isolert sett skulle være lovlig. Fylkesmannen vil her måtte gjøre skjønnsmessig vurderinger av om ønskede disposisjoner er av strategisk art.

Det er ikke gitt andre føringer for vurdering av låneopptak en de forhold som er nevnt og er av strategisk art, og som vil velte kostnader over på den nye, større kommunen.

Når det gjelder leieavtaler er dette definert som leieavtaler der alt vesentlige av økonomisk risiko og kontroll med underliggende leieobjekter er gått over på leietaker (finansiell leasing), skal etter god kommunal regnskapsskikk håndteres som en lånefinansiert investering i budsjett og regnskap. Dette innebærer at slike avtaler vil bli håndtert av kommunestyret og vil bli omfattet av krav om godkjenning. Leieavtaler som er inngått på administrativt nivå som en disponering av budsjett, vil ikke være omfattet av krav for godkjenning.

Rådmannens vurdering er at foreslåtte lovendring vil medføre innskrenking og detaljstyring av kommunens handlefrihet mht. låneopptak og inngåelse av leieavtaler, selv om dette i praksis vil kunne håndteres greit. Et annet element er at denne høringen er viktig informasjon til kommunestyret om at den pågående kommunereformen vil kunne få konsekvenser om kort tid. Forslaget til lovendringen viser med all tydelighet at regjeringen mener alvor med reformen. Rådmannen vil komme nærmere tilbake til kommuneproposisjonen/kommunereformens konsekvenser i budsjetttrundskrivnet som blir utsendt medio juli.

Det er fylkesmannen som er tiltenkt rollen med å godkjenne søknader om lån og leieavtaler. Frem til i dag gjelder dette kun ROBEK kommunene. Det at alle kommunene nå må ha godkjenning vil måtte medføre en langt større saksmengde for fylkesmannen. Det er derfor viktig at Fylkesmannen gis tilstrekkelig ressurser for å ivareta dette på en effektiv måte, samt kunne veilede kommuner for å unngå retur av saker.

Rådmannen har forståelse for at regjeringen foreslår innskrenkninger/detaljstyring i forbindelse med kommunereformen. Det er vanskelig å gi entydige innspill til høringen da dette er en sak av politisk karakter.

For at gjennomføringen skal bli så smidig og effektiv som mulig bør en legge følgende forhold til grunn:

- Fylkesmannens saksbehandlingstid blir kort og effektiv.
- Fylkesmannen kan veilede kommunene i forhold til skjønnsvurderinger av saker, slik at en unngår tidkrevende prosesser med at saken eventuelt må opp til ny behandling i kommunestyret.
- Fylkesmannen gis nødvendige ressurser til å ivareta ovenstående.

Vedlegg: *Høring av lovframlegg om statleg godkjenning av kommunale låneopptak og leigeavtaler før igangsetjing av kommunereforma (datert 14.05.2014)*

Utskrift: Kommunal - og moderniseringsdepartementet (postmottak@kmd.dep.no)

Rådmannens innstilling:

Det anbefales at formannskap og kommunestyret fatter følgende vedtak:

- Høring av lovframlegg om statleg godkjenning av kommunale låneopptak og leigeavtaler før igangsetjing av kommunereforma (datert 14.05.2014) tas til orientering.
- Lurøy kommune ber om at følgende forutsetninger ivaretas:
 - Fylkesmannens saksbehandlingstid blir kort og effektiv.
 - Fylkesmannen kan veilede kommunene i forhold til skjønnsvurderinger av saker, slik at en unngår tidkrevende prosesser med at saken eventuelt må opp til ny behandling i kommunestyret.
 - Fylkesmannen gis nødvendige ressurser til å ivareta ovenstående.

Lurøy, 3. juni 2014

Karl-Anton Swensen, rådmann

Behandling/vedtak i Formannskapet den 04.06.2014 sak 54/14

Behandling:

Forslag fra AP v/Bjørnar Skjæran om endring:

Lurøy kommune kan ikke akseptere ei lovendring som medfører at kommunale vedtak om låneopptak og langsiktige leieavtaler for budsjettårene 2015-17 ikke vil være gyldige før de er godkjent av fylkesmannen. Slik statlig overstyring vil stå i sterk kontrast til ønsket om å styrke lokaldemokratiet.

Dersom lovforslaget skulle bli vedtatt, ber Lurøy kommune om at følgende forutsetninger ivaretas:

- Retningslinjer for fylkesmannens saksbehandling utformes i samarbeid med kommunene.
- Fylkesmannens saksbehandlingstid blir kort og effektiv.

- Fylkesmannen kan veilede kommunene i forhold til skjønnsvurderinger av saker, slik at en unngår tidkrevende prosesser med at saken eventuelt må opp til ny behandling i kommunestyret.
- Fylkesmannen gis nødvendige ressurser til å ivareta ovenstående.

Enstemmig vedtak:

Lurøy kommune kan ikke akseptere ei lovendring som medfører at kommunale vedtak om låneopptak og langsiktige leieavtaler for budsjettårene 2015-17 ikke vil være gyldige før de er godkjent av fylkesmannen. Slik statlig overstyring vil stå i sterk kontrast til ønsket om å styrke lokaldemokratiet.

Dersom lovforslaget skulle bli vedtatt, ber Lurøy kommune om at følgende forutsetninger ivaretas:

- Retningslinjer for fylkesmannens saksbehandling utformes i samarbeid med kommunene.
- Fylkesmannens saksbehandlingstid blir kort og effektiv.
- Fylkesmannen kan veilede kommunene i forhold til skjønnsvurderinger av saker, slik at en unngår tidkrevende prosesser med at saken eventuelt må opp til ny behandling i kommunestyret.
- Fylkesmannen gis nødvendige ressurser til å ivareta ovenstående.

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 18.06.2014 sak 25/14**Enstemmig vedtak:**

Lurøy kommune kan ikke akseptere ei lovendring som medfører at kommunale vedtak om låneopptak og langsiktige leieavtaler for budsjettårene 2015-17 ikke vil være gyldige før de er godkjent av fylkesmannen. Slik statlig overstyring vil stå i sterk kontrast til ønsket om å styrke lokaldemokratiet.

Dersom lovforslaget skulle bli vedtatt, ber Lurøy kommune om at følgende forutsetninger ivaretas:

- Retningslinjer for fylkesmannens saksbehandling utformes i samarbeid med kommunene.
- Fylkesmannens saksbehandlingstid blir kort og effektiv.
- Fylkesmannen kan veilede kommunene i forhold til skjønnsvurderinger av saker, slik at en unngår tidkrevende prosesser med at saken eventuelt må opp til ny behandling i kommunestyret.
- Fylkesmannen gis nødvendige ressurser til å ivareta ovenstående.